

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden (ingångsavdrag)

Sammanfattande kommentarer

IFAU instämmer i den problembeskrivning som motiverar förslaget om ingångsavdrag, nämligen att en betydande mängd individer har haft problem med att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. Det finns också forskningsstöd för att sänkta lönekostnader (som kan uppnås med hjälp av det föreslagna ingångsavdraget) är en av de faktorer som kan underlätta arbetsmarknadsinträdet för personer med en svag ställning på arbetsmarknaden.

IFAU vill dock i detta remissvar peka på två möjliga invändningar mot förslaget. Den första invändningen är att förslaget kunde ha föregåtts av en systematisk studie av hur ingångsavdraget förhåller sig till befintliga insatser för att sänka lönekostnaderna. Det är rimligen svårare att motivera en ny insats om det redan i utgångsläget finns liknande insatser för liknande målgrupper. Den andra invändningen är att förslagets utformning sannolikt innebär att en betydande del av alla ungdomar som är på väg in på arbetsmarknaden kommer att vara berättigade till subventionen. En majoritet av dessa ungdomar skulle inte ha haft några påtagliga problem att få ett jobb även i frånvaro av ingångsavdraget. För övriga delar av målgruppen ser IFAU dock inte detta problem.

Bakgrund

I en DS (Fi2019/04157/S1) föreslås att arbetsgivaravgifterna för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska sänkas med ett s.k. ingångsavdrag. De personer som ska omfattas av reformen är vissa grupper av ungdomar, flyktingar, flyktinganhöriga, långtidsarbetslösa och ”andra som står långt ifrån arbetsmarknaden”.¹ Det huvudsakliga behörighetsvillkoret för alla utom flyktingar och flyktinganhöriga preciseras som ett tak på inkomst. För löner

---

¹ Arbetskraftsinvandrare ska inte vara berättigade. Detta uppnås genom ett krav på fem års folkbokföring i Sverige om man inte är flykting eller flyktinganhörig.

gäller att man under de senaste fem kalenderåren inte har haft en sammanlagd löneinkomst som överstiger 100 000 kronor.²

Nedsättningen innebär att endast ålderspensionsavgiften ska betalas på månadslöner upp till och med 23 500 kronor, dvs. en sänkning av påslaget på lön från 31,42% till 10,21% i målgruppen. Arbetsgivarens rätt till nedsättning är betingad på att den person som avses ska vara godkänd för nedsättningen av Skatteverket, som utfärdar ett intyg om detta. Beslut om att nedsättningen ska upphöra ska, enligt förslaget, fattas av Skatteverket när individen har haft månadsinkomst över 5 000 i 24 månader eller över 28 000 i tre månader. Annars gäller nedsättningen fram till slutet av det femte kalenderåret efter beslutet om godkännande.

Promemorian innehåller också ett antal mer tekniska överväganden, en diskussion av ingångsavgdragens förenlighet med EU-rätt samt förhållanden som avser hantering av personuppgifter. IFAU:s synpunkter avser väsentligen reformens förväntade arbetsmarknadskonsekvenser.

Vad säger forskningen om effekter av subventionerade anställningar?

Tillgänglig forskning visar att subventionerade anställningar kan bidra till att förkorta tiden till en ordinarie anställning. Sannolikheten för dessa positiva effekter är större för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Om man subventionerar anställningar av personer som står nära arbetsmarknaden finns det en betydande risk att man subventionerar anställningar som skulle ha kommit till stånd även utan en subvention. Dessutom kan man i normalfallet räkna med en betydande undanträngning av ordinarie anställningar – en arbetsgivare som anställt med subvention kommer att vara mindre benägen att anställa någon utan subvention. Därför finns det mycket som talar för att subventionerade anställningar ger den största nettoeffekten på sysselsättning/arbetslöshet om de riktas till personer med en svag ställning på arbetsmarknaden.³

Förväntade arbetsmarknadseffekter av ingångsavgdrag

Ingångsavgdragets konstruktion innebär att stödet blir ett mellanting mellan ett brett (som de sänkta arbetsgivaravgifterna för ungdomar) och ett snävt inriktat stöd (som det tidigare särskilda anställningsstödet) och har betydande likheter med nystartsjobb i det att stödet är en rättighet och inte något man anvisas till av en handläggare.

---

² Det finns även ett villkor som uttrycks som ett tak på inkomst av förvärvsverksamhet.

³ Översikter av effekter av subventionerade anställningar finns bl.a. Calmfors m.fl. (2002), Forslund & Vikström (2011), Forslund (2018) och Card m.fl. (2017).

Datum

2020-02-05

Vi vill i detta sammanhang peka på en konsekvens av hur inkomstvillkoret för stödet är utformat: sannolikt kommer en betydande del av de ungdomar som är på väg in på arbetsmarknaden, såväl de med en stark som de med en svagare ställning på arbetsmarknaden, att uppfylla villkoret att inte ha en sammanlagd arbetsinkomst över 100 000 kronor under de fem senaste kalenderåren. Konstruktionen innebär också att stödet för många kan bli ganska långvarigt (för alla med månadslöner under 28 000 blir varaktigheten 24 månader). Möjligen kunde man överväga att utforma behörighetsvillkoret för personer som är, säg, högst 24 år gamla på ett annat sätt som bättre ringar in gruppen av ungdomar som står längre från arbetsmarknaden. Övriga grupper av behöriga för ingångsavgiften kan sannolikt beskrivas som att de befinner sig relativt långt från arbetsmarknaden.

Det faktum att en stor del av de ungdomar som är på väg in på arbetsmarknaden kan komma att omfattas av ingångsavgiften medför en risk att nettoeffekten blir mindre än vad den skulle ha varit om stödet hade riktats tydligare till ungdomar med en svag ställning på arbetsmarknaden – många av de stödberättigade skulle sannolikt ha fått jobb även i ingångsavgiftens frånvaro

För vissa personer i ingångsavgiftens målgrupp kommer stödet att vara väsentligt mindre generöst än andra befintliga subventioner (exempelvis kan nyanlända i Nystartsjobb subventioneras med 2,5 arbetsgivaravgifter). Införandet av en ny stödform bidrar dessutom till att göra systemet av subventionerade anställningar mer svåröverskådligt. Det skulle därför inte ha skadat att en mer systematisk analys av hur de olika typerna av subventionerade anställningar kan tänkas interagera hade föregått förslaget om ingångsavgift. Ett nytt stöd är svårare att motivera ju fler likartade (i termer av konstruktion och målgrupper) stöd det redan finns.

I detta ärende har ställföreträdande generaldirektören Erik Mellander beslutat. Anders Forslund har varit föredragande.

Erik Mellander

Anders Forslund

Referenser

Calmfors, L, A Forslund & M Hemström (2002), Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsättningseffekter, IFAU Rapport 2002:8.

Card, D, J Kluge & A Weber (2017), What Works? A Meta Analysis of Recent Active Labor Market Program Evaluations, *Journal of the European Economic Association*, 16, p. 894–931.

Forsslund, A (2018), Subventionerade anställningar – avvägningar och empirisk evidens, IFAU Rapport 2018:14.

Forsslund, A & J Vikström (2011), Arbetsmarknadspolitikens effekter på sysselsättning och arbetslöshet – en översikt, IFAU Rapport 2011:7.